

Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa 351/03.04.04.16/2025, lausunnon antaminen ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 30

YMPLTK 13.12.2023 § 45

Asia

Juoksevan uhkasakon asettaminen kiinteistöjen siistimiseksi ja luvattoman toiminnan lopettamiseksi / Tontti 992-33-64-2, Pohja 992-403-5-44, Suolahti

Asian vireilletulo ja valvonta-asian käsittely

Ympäristönsuojeluviranomainen on saamiensa ilmoitusten perusteella jätelain 123 §:n nojalla suorittanut 4.11.2022 tarkastuksen kiinteistölle Tontti 992-33-64-2, omistaja [REDACTED], sekä Pohja 992-403-5-44, omistaja Äänekosken kaupunki yhdessä poliisin ja ELY-keskuksen edustajien kanssa. Kiinteistö sijoittuu Tallilan asemakaava-alueella teollisuusrakennusten korttelialueelle, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Kiinteistöllä on rakennusoikeutta 750 k-m² ja lisäksi as200 -merkintä, joka mahdollistaa osan sallitusta kerrosalasta käytettävän asumisen tiloja varten. Kiinteistöllä sijaitsee asuinrakennus, kolme merikonttia sekä yksi pienempi rakennus. Kiinteistö ei sijaitse pohjavesialueella. Sen välittömässä läheisyydessä pohjoispuolella on kostea veden kyllästämä notkelma, joka johtaa alle 80 metrin etäisyydellä olevaan Keitelejärven Makkaralahteen.

Tarkastuskäynnillä havaittiin alueen olevan erittäin epäsiisti ja osin kaatopaikkamainen. Kiinteistö 992-33-64-2 on pahoin roskaantunut. Jätteet on osittain levinnyt myös kiinteistön luoteis-pohjoispuolella sijaitsevalle Äänekosken kaupungin omistamalle kiinteistölle Pohja 992-403-5-44. Toiminta on ammattimaisen laajaa ja jätteiden käsittely hallitsematonta. Havaintojen perusteella alueella varastoidaan erilaisia sekalaisia jätelajeita mm. autoja, polkupyöriä, renkaita, tynnyreitä, kodinkoneita, purkujätettä, metallijätettä, työkoneita, akkuja, moottoreita, polttoaineaseman mittarikyltti, muovijätettä, sähköjohtoja, sähkökaappeja, muovipressuja ja ikkunoita. Kaikki toiminta asuin-kiinteistöllä tapahtuu maapohjalla eikä suojarakenteita ollut nähtävissä. Jätelajien säilyttäminen ei ole järjestelmällistä, vaan eri jätelajit ovat toistensa seassa taivasalla. Öljyjen ja polttoaineiden varastointi tapahtuu huolimattomasti maapohjalla tai jätteiden seassa. Varastointi on paikalla tehtyjen havaintojen perusteella pitkäaikaista ja tapahtuu kaikin puolin vastoin jätehuollon järjestämistä koskevia yleisiä periaatteita.

Alueella harjoitetaan toimintoja ilman ympäristönsuojelulain vaatimia lupia; erilaisten jätelajien vastaanottoa ulkopuolisilta, jätteiden käsittelyä (kuten purkaminen ja osien erittely niiden arvon perusteella) sekä varastointia. Maaperä on paikoittain sekalaisen jätetilpun pilaamaa. Kiinteistön pohjois- ja itäpuolta on täytetty laajasti purkujätteellä ja jätteen sekaisella maalla. Kiinteistöillä sijaitsevan huomattavan suuren jätemäärän vuoksi maaperän ja pohjaveden pilaantumisen arvioiminen ei ole nykytilassa mahdollista vaan vaatii alueen tyhjentämisen jätteistä ja esineistä. Toiminta on

levinnyt Äänekosken kaupungin omistamalle kiinteistölle Pohja 992-403-5-44.

Alueen roskaisuudesta ja epäsiisteydestä on tullut ympäristövalvontaan useita yhteydenottoja. Asianomistajaa on kehoitettu useampaan kertaan vuosien aikana kiinteistön siistimisestä. Kiinteistö 992-33-64-2 on siivottu Suolahden kaupungin toimesta hallintopakolla 10.10.1995 ja 10.11.2003.

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on 4.11.2022 suoritetun tarkastuksen perusteella, haastemiehen apua käyttäen, 23.1.2023 päivätyllä kehotuskirjeellä kehottanut asianosaista tilanteen korjaamiseksi hallintopakon uhalla. Samassa yhteydessä asianosaista on kuultu myös kirjallisesti. Alue on tarkastettu poliisin virka-avun turvin uudelleen 9.10.2023 kehotusten noudattamisen toteamiseksi. Tarkastuksella tehty keskeinen havainto oli, ettei annettuja kehotuksia ole noudatettu vaan annettujen kehotusten mukaiset toimenpiteet oli joko jätetty toteuttamatta, niiden toteuttamisaste oli erittäin alhainen ja osin oli toimittu vastoin annettuja kehotuksia (toiminta jatkunut samanlaisena). Asianosaista on kehoitettu liitteenä olevasta kehotuskirjeestä ilmenevästi.

Valvonnallinen tilanne viimeisen tarkastuksen jälkeen
Asianosainen on 29.11.2023 toimittanut kuitteja energiajakeen (50 kg), sekapellin (5 000 kg) ja romuautojen (3 kpl kuivattu) toimittamisesta Stena Recycling Oy:lle. Saatteesta ei ole käynyt ilmi, mistä kiinteistöltä kyseiset jättejakeet on toimitettu jätehuoltoon. Asialla on merkitystä, sillä asianosaisella on saman aikaisesti vireillä kaksi muuta vastaavaa hallintopakkoasiaa.

Toimintaa koskevat päätökset ja rekisteröinnit
Asianosaisella ei ole Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämiä ympäristölupia, jätelain (646/2011) 100 §:n mukaista rekisteröintiä, muita ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia lupia, vireillä olevia lupahakemuksia taikka ilmoitusasioita.

Jätteen ammattimaista keräämistä harjoittavan tulee olla jätelain (646/2011) 100 §:n nojalla hyväksytty jätehuoltorekisteriin. Asianosainen on hyväksytty ELY-keskuksen päätöksellä rekisteriin (päätos KESELY/430/07.00/2010, ote KESELY/1990/2018), joten hänellä on oikeus kuljettaa päätöksessä sallittuja jättejakeita. Rekisteröinti ei oikeuta jätteiden varastointiin, vastaanottamiseen eikä jätteiden käsittelyyn.

Asianosaisen kuuleminen
Asianosaista on kuultu kehottamalla toimittamaan kirjallinen selitys 31.3.2023 mennessä alueen roskaantumiseen johtaneista syistä ja toimista, joihin on ryhdytty tilanteen oikaisemiseksi. Asianosainen ei ole toimittanut selitystä annetussa määräajassa.

Asianosaisen esittämä vaatimus

Asianosainen on 29.11.2023 saapuneessa saatteessa vaatinut Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta 23 000 euron korvauksia. Kirjeestä ei ole ilmennyt muita vaatimukseen liittyviä tietoja kuten sitä, millä perusteella korvauksia vaaditaan.

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Ympäristötarkastaja Jatta Heikkinen, puh. 0400 545 346
Ympäristötarkastaja Anna Kervola, puh. 040 568 1470

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta Äänekosken kaupungin
ympäristönsuojeluviranomaisena velvoittaa [REDACTED] (asianosainen):

Päävelvoite 1

Siivoamaan kiinteistöiltä Tontti 992-33-64-2 jätteet sekä käytöstä poistetut esineet asianmukaisesti niiden laadun edellyttämällä tavalla jätehuoltoon **31.8.2024 mennessä**. Jätteitä voi ainoastaan kuljettaa kiinteistöltä pois jätehuoltoon. (Jätelaki (646/2011): 29 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129 §)

Päävelvoite 2

Siivoamaan kiinteistöltä Pohja 992-403-5-44 sinne viemänsä ja alueelle vastaanottamansa jätteet sekä käytöstä poistetut esineet, asianmukaisesti niiden laadun edellyttämällä tavalla jätehuoltoon **31.8.2024 mennessä**. Jätteitä voi ainoastaan kuljettaa kiinteistöltä pois jätehuoltoon. Kiinteistö ei ole asianosaisen omistuksessa ja roskaajana asianosainen on velvollinen sen siivoamaan. (Jätelaki (646/2011): 29 §, 72 §, 73 §, 75 §, 126 §, 129 §)

Päävelvoite 3

Lopettamaan jätteiden poltto **välittömästi**. (Sydän-Suomen Jätelautakunta 30.08.2022 (§ 30). Kunnalliset jätehuoltomääräykset. Jätelaki (646/2011): 126 §, 129 §).

Päävelvoite 4

Toimittamaan päävelvoitteita 1 ja 2 koskien Äänekosken kaupungin ympäristövalvontaan kirjalliset todistukset (kuittitositteet) siitä, että jätteet on toimitettu asianmukaisiin keräyspaikkoihin ja jätehuoltoon **31.8.2024 mennessä**. Kuittien toimittamisen yhteydessä on yksilöitävä, miltä kiinteistöltä kuittien mukaiset jätteet on poistettu. (Jätelaki (646/2011): 29 §, 126 §, 129 §)

Päävelvoite 5

Lopettamaan jätteiden ja käytöstä poistettujen esineiden vastaanottamisen kiinteistöille ulkopuolisilta, jätteiden käsittelemisen, kuten muuntajien ja elektronisten laitteiden purkamisen **välittömästi**. Jätteitä voi täten ainoastaan kuljettaa kiinteistöiltä pois jätehuoltoon. Jätteiden vastaanottamista, käsittelyä ja varastointia ei voi harjoittaa ilman ympäristölupaa. (Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16-17 §, 175 §, 184 §, Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 f.)

Päävelvoite 6

Öljyt ja kemikaalit on siirrettävä säänsuojaan allastettuihin, tiiviisiin astioihin pois maapohjalta **mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.5.2024 mennessä**. (Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 16-17 §, 175 §, 184 §)

Päävelvoitteiden tehoste

Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta asettaa päävelvoitteiden tehosteeksi juoksevan uhkasakon. Uhkasakko muodostuu kullekin päävelvoitteelle erikseen asetettavasta pääerästä ja jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta koskevista lisäeristä.

- Päävelvoitetta 1 koskevan uhkasakon peruserä on 1 500 € ja lisäerä 200 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 2 koskeva uhkasakon peruserä on 300 € ja lisäerä 100 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 3 koskevan uhkasakon peruserä on 500 € ja lisäerä 200 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 4 koskien asetettavan uhkasakon peruserä on 500 € ja lisäerä 100 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 5 koskevan uhkasakon peruserä on 2 500 € ja lisäerä 500 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.
- Päävelvoitetta 6 koskevan uhkasakon peruserä on 1000 € ja lisäerä 300 € jokaista asetetun määräajan jälkeistä seuraavaa kalenterikuukautta kohti.

Jos edellä mainittuja päävelvoitteita ei noudateta annettuihin määräaikoihin mennessä, Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta voi uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n nojalla tuomita uhkasakot maksettavaksi. Asianosaista muistutetaan, että kehotuksien mukaisia toimenpiteitä on mahdollista ja tulee edistää koko ajan.

Maksu

Päätöksestä peritään taksan mukaan määräytyvä maksu 270 €.

Ratkaisun perustelut

Asiassa saadun selvityksen mukaan asianosainen on rikkonut annettuja kehotuksia jatkamalla jäte- ja ympäristönsuojelulain sekä jätehuoltomääräysten vastaista toimintaa edellä kuvatusti. Voidaan olettaa, että asianosainen on täysin tietoinen toimintansa lainvastaisuudesta, seurauksista sekä häntä koskevista velvoitteista. Kiinteistö on siivottu kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta kahdesti hallintopakolla (10.10.1995 ja 10.11.2003). Asianosainen on tuomittu tuomioistuimessa ympäristön turmelemisesta vastaavan toiminnan johdosta yhdellä omistamistaan kiinteistöistä 25.8.2005, joka on siivottu hallintopakolla vuonna 2006. Huomioiden toiminnan pitkä kesto, toistuvuus, aiempi vastaavassa asiassa annettu tuomio, aiemmat kaupungin käyttämät pakkotoimet,

vastaava toiminta muilla omistamillaan kiinteistöillä, niillä tämän asian kanssa saman aikaisesti vireillä olevat uhkasakkomenettelyt, sekä annettujen kehotusten noudattamatta jättäminen, on uhkasakkomenettely välttämätön tilanteen ratkaisemiseksi.

Toiminnasta nykymuodossaan aiheutuu epäsiisteyttä, maaperän pilaantumisen vaaraa sekä maiseman rumentumista. Vaarana on ympäristön saastuminen.

Asetettavien päävelvoitteiden tavoitteena on varmistaa, että tarkastuspöytäkirjoissa mainittu toiminta loppuu ja alue siistitään kaikesta jätteestä, jolloin vaara ympäristölle poistuu.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos tämän päätöksen mukainen kiinteistö tai sitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä asetetusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai tekemällä ilmoitus muutoin todisteellisesti. Lisäksi velvoitetun on ilmoitettava Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta ilmoittaa tästä päätöksestä uhkasakkolain edellyttämällä tavalla Maanmittauslaitokselle, jotta kiinteistöä koskevista päävelvoitteista ja niiden tehosteeksi asetetusta uhasta tehtäisiin merkintä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Päätöksen täytäntöönpano

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen määrää, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut lainkohdat

Jätelaki (646/2011) 12 – 13 §, 29 §, 72 – 75 §, 91 §, 122 §, 126 §, 129 §, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6 – 7 §, 16 – 17 §, 22 §, 27 §, 175 §, 184 §, 200 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 f)

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4 – 9 §, 18 – 20 §, 22 – 24 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §

Sydän-Suomen Jätelautakunta 30.08.2022 (§ 30). Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Ympäristölautakunta 20.5.2020 liite nro 3 § 16)

Asianosaisen korvausvaatimus

Ympäristölautakunta toteaa, ettei se voi ottaa kantaa asianosaisen esittämään korvausvaatimukseen, koska asianosainen ei ole esittänyt mitään perusteita vaatimukselleen.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

Asia

Asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano / kiinteistöt Tontti 992-33-64-2, Pohja 992-403-5-44

Ympäristölautakunta on päätöksessään 13.12.2023 § 45 asettanut kuusi päävelvoitetta ympäristönsuojelu- ja jätelain perusteella vaarojen ja haittojen korjaamiseksi koskien toimintaa kiinteistöillä Tontti 992-33-64-2 ja Pohja 992-403-5-44. Päävelvoitteiden tehosteeksi on asetettu juokseva uhkasakko ja päävelvoitteiden suorittamiselle määräpäiväksi 31.5.2024 (päävelvoite 6) ja 31.8.2024 (päävelvoitteet 1, 2 ja 4). Päävelvoitteiden 3 ja 5 alaiset toimet oli kehoitettu lopettamaan välittömästi. Päätös on saatu toimitettua todisteellisella tiedoksiannolla haastemiehen välityksellä 27.12.2023.

Ympäristönsuojeluviranomainen on suorittanut kiinteistöillä tarkastuksen 3.9.2024. Tarkastuksella on todettu, että päävelvoitteita ei ole kokonaisuudessaan noudatettu, mutta alueen siistiminen on aloitettu.

Asianosaisen kuuleminen

██████████ on kuultu uhkasakkoilain mukaisen uhkasakon tuomitsemisesta 30.9.2024 päivättyllä kirjeellä. Kuulemisen määräpäivänä on ollut kuukausi todisteellisen tiedoksiannon kirjaamishetkestä. Haastemies on tavoittanut asianosaisen 3.10.2024 eli selitys on tullut toimittaa viimeistään 3.11.2024. Kuulemisen yhteydessä on toimitettu tarkastuspöytäkirjat 3.9.2024 suoritetuista tarkastuksista.

Ympäristönsuojeluviranomainen on 1.11.2024 vastaanottanut 31.10.2024 päivätyn selityksen. Selitystä ei ole yksilöity millekään asianosaisen kolmelle saman aikaiselle hallintopakkoasialle, mutta selityksen sisällöstä on ymmärretty, että se on koskenut enimmäkseen toista hallintopakon kohteena olevaa kiinteistöä. Selityksessä ei ole tuotu ilmi mitään sellaista, mikä selittäisi sen, ettei annettuja kehotuksia olisi voitu noudattaa annetussa määräajassa.

Tämän hallintopakkoasian käsittelyn aikana on löytynyt uusi asianosaisen toiminnan seurauksena roskaantunut kiinteistö, jolla harjoitetaan jätteen vastaanottoa. Kyseinen kiinteistö ei ole asianosaisen omistuksessa.

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Jatta Heikkinen, puh. 0400 545 346 ja ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen

Päätösehdotus

Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että asianosainen on laiminlyönyt ympäristölautakunnan päätöksessään YMPLTK 13.12.2023 § 45 asettamien päävelvoitteiden suorittamisen. Ympäristölautakunta tuomitsee maksettavaksi seuraavat uhkasakot:

1. Päävelvoitteen 1 mukainen kohtuullistettu peruserä 600 € sekä lisäerä 200 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta, jolloin lisäerästä perittävä osuus on 600 €. Päävelvoitteen 1 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 1 200 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 1 mukaiset toimenpiteet on kokonaisuudessaan täytetty.
2. Päävelvoitteen 2 mukainen kohtuullistettu peruserä 200 € sekä lisäerä 100 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta, mutta koska lisäerä voi olla korkeintaan peruserän suuruinen, on lisäerästä perittävä osuus 200 €. Päävelvoitteen 2 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 400 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 2 mukaiset toimenpiteet on kokonaisuudessaan täytetty.
3. Päävelvoitteen osalta **ei uhkasakkoa tuomita maksettavaksi**, sillä päävelvoitetta katsotaan noudatetun. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes kaikki hallintopakon mukaiset toimet on saatettu loppuun.
4. Päävelvoitteen 4 mukainen kohtuullistettu peruserä 300 €, sekä lisäerä 100 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta. Päävelvoitteen 4 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 600 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes kaikki hallintopakon mukaiset toimet on saatettu loppuun.
5. Päävelvoitteen 5 mukainen kohtuullistettu peruserä 2 000 €, sekä lisäerä 500 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta. Päävelvoitteen 1 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 3 500 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 5 mukaiset toimenpiteet on kokonaisuudessaan täytetty.
6. Päävelvoitteen 6 mukainen kohtuullistettu peruserä 600 €, sekä lisäerä 300 € kuukaudelta. Lisäerä tulee maksettavaksi kolmelta kuukaudelta, mutta koska lisäerä voi olla korkeintaan peruserän suuruinen, on lisäerästä perittävä osuus 600 €. Päävelvoitteen 6 osalta tuomitaan maksettavaksi **yhteensä 1 200 €**. Juokseva uhkasakko on voimassa siihen saakka, kunnes päävelvoitteen 6 mukaiset toimenpiteet on täytetty.

Asianosaisen maksettavaksi päävelvoitteista 1-6 tuomitaan **yhteensä 6 900 €**.

Päätöksestä peritään taksan mukaan määräytyvä maksu 300 € (75 €/ h, käytetty työaika 4 tuntia).

Perustelut

Päävelvoitteiden määräpäiväksi oli lautakunnan päätöksellä asetettu 31.5.2024 (päävelvoite 6), 31.8.2024 (päävelvoitteet 1, 2 ja 4) ja

välittömästi toteutettaviksi (päävelvoitteet 3 ja 5). Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi haastemiehen toimittamishetkellä 27.12.2023, jolloin uhkasakon laskemisen katsotaan alkaneen. Juokseva uhkasakko tuomitaan maksettavaksi 1.6. – 30.11.2024 väliseltä ajalta (päävelvoite 6), 1.9. – 30.11.2024 väliseltä ajalta (päävelvoitteet 1, 2 ja 4) sekä haastetiedoksiantohetkestä 27.12.2023 (päävelvoitteet 3 ja 5). Ajanjakson loppupäivämäärä on selkeyden vuoksi asetettu edeltävään täyteen kuukauteen. Juokseva uhkasakko on laskettu täytäntöön pantavaksi yllä esitetyiltä aikaväliltä taikka maksimissaan niin monelta kuukaudelta, kuin on mahdollista ilman, että päävelvoitteen mukainen uhkasakon suuruus ylittyy (mainittu kunkin päävelvoitteen yhteydessä).

Asianosaista on kuultu uhkasakkolain mukaisesti ja kuuleminen on toimitettu haastemiehen välityksellä. Asianosaisen toimittamassa selityksessä ei ole tuotu esille seikkoja, joilla olisi ollut vaikutusta asian käsittelyyn.

Päävelvoite 1: Kiinteistön siistiminen oli aloitettu, mutta siistiminen on edelleen kesken.

Päävelvoite 2: Kiinteistön siistiminen oli aloitettu, mutta siistiminen on edelleen kesken. Lisäksi takapihan perimmäinen kontti sijaitsee osittain hallintopakon kohteena olevalla, toisen omistuksessa olevalla kiinteistöllä.

Päävelvoite 3: Jätteidenpolttopistettä tai -polttoja (tuhkakasoja) ei havaittu, jolloin määräystä katsotaan noudatetun. Koska siistiminen on kesken ja jätteiden polton uhka edelleen olemassa, valvotaan kehotuksen noudattamista siihen asti, että kaikki juoksevan uhkasakon alaiset toimet on saatettu loppuun.

Päävelvoite 4: Peruserä on kohtuullistettu, koska kuitteja on toimitettu. Päävelvoite tulee kuitenkin maksettavaksi, koska kuittitositteissa ei oltu yksilöity miltä kiinteistöltä kuittien mukaiset jätteet on poistettu.

Päävelvoite 5: Alueella oli edelleen tarkastuksen aikaan nähtävissä jätteiden varastointia, erottelua ja purkutoimintaa. Havaittiin vaihtuvuutta jätejakeissa ja niiden sijainnissa, joten varastointia ja purkutoimintaa on jatkettu. Lisäksi havaittiin purkamistoimiin viittavia osittain purettavia esineitä sekä vain purkamalla eroteltavia osia (esim. johdot ja metalliosat). Peruserää on kohtuullistettu, koska jätteiden ja käytöstä poistettujen esineiden vastaanottamista kiinteistölle ulkopuolisilta ei pystytty varmentamaan.

Päävelvoite 6: Kiinteistön oikealta laidalta öljyä ja kemikaaleja oli poistettu maapohjalta, mutta muualla kiinteistöllä epäasiallista säilyttämistä havaittiin erityisesti kulkuväylällä, jossa liikutaan suurella ajoneuvolla. Öljyn hajua oli edelleen selkeästi havaittavissa ja öljyvalumia havaittavissa maaperässä, mikä kertoo epäasiallisen säilytyksen jatkumisesta ja huolimattomasta varastoinnista sekä siitä, että maaperä on jo päässyt pilaantumaan.

Ilmoitusvelvollisuus

Jos tätä päätöstä koskevien kiinteistöjen tai niitä koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai muutoin todisteellisesti. Lisäksi veloitettuna on ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksen saajan nimi ja osoite.

Kiinteistöä koskevista päävelvoitteista ja niiden tehosteeksi asetetusta uhasta on uhkasakkolain mukaisesti ilmoitettu Maanmittauslaitokselle, joka on tehnyt asiasta merkinnän kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Päätöksen täytäntöönpano

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen määrää, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut säädökset

Jätelaki (646/2011) 12 – 13 §, 29 §, 72 – 75 §, 91 §, 122 §, 126 §, 129 §, 139 §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6 §, 16 – 17 §, 22 §, 27 §, 175 §, 184 §, 200 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 2 kohta 12 d) ja f)

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (12/2015) 7 – 8 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4 – 9 §, 18 – 20 §, 22 – 24 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 36 §

Sydän-Suomen Jätelautakunta 30.08.2022 (§ 30). Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Ympäristölautakunta 8.11.2023 liite nro 3 § 35)

Muutoksenhaku

Tämän päätöksen kohtaan päävelvoitteet 5-6 ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Tämän päätöksen kohtaan päävelvoitteet 1-4 saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

Merkitään pöytäkirjaan, että ympäristöpäällikkö ja ympäristötarkastajat tarkastivat kohteen tilan ohiajona ennen lautakunnan kokousta 11.12.2024, jolloin ilmeni, ettei asetettuja velvoitteita oltu vielä kukaan noudatettu.

- - - - -

Asia

**Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa
624/03.04.04.16/2025, lausunnon antaminen
ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 30**

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa Äänekosken kaupungin ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon valituksesta, joka liittyy ympäristölautakunnan 11.12.2024 § 30 ja § 31 antamiin päätöksiin sekä liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisien päätöksien perusteena olevista asiakirjoista. Tämä lausunto koskee ympäristölautakunnan 11.12.2024 antamaa päätöstä § 30.

Valituksessa haetaan muutosta päätöksen Asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano / Tontti 992-33-64-2, Pohja 992-403-5-44, Suolahti. Päätöksessä asianosaiselle tuomittiin maksettavaksi juokseva uhkasakko päävelvoitteista 1, 2, 4, 5 ja 6 (peruserä + lisäerä). Päävelvoitetta 3 ei tuomittu maksettavaksi, koska päävelvoitetta katsottiin noudatetun. Peruseriä kohtuullistettiin kaikista päävelvoitteista, jotka oli tuomittu maksettavaksi (1, 2, 4, 5 ja 6). Hämeenlinnan hallinto-oikeus toimii valitusviranomaisena päävelvoitteille 1-4 ja Vaasan hallinto-oikeus päävelvoitteille 5-6. Lausunto koskee asiaa päävelvoitteiden 1-4 osalta.

**Asianosaisen valitus YMPLTK § 30 päätöksestä liittyen
päävelvoitteisiin 1-4**

Asianosainen asiamiehensä VT Tuomo Loukialan välityksellä esittää 7.3.2025 toimittamassaan valituksessaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, että asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano keskeytetään toistaiseksi, kunnes katselmuspöytäkirjojen määräykset on todettu siten, että niihin on järkevä vastata. Juoksevien uhkasakkojen korko-osien perimisestä on luovuttava toistaiseksi. Vaatimuksia tulee kohtuullistaa. Perusteluissa nostetaan esille asianosaisen iän ja terveyden vaikutukset asiakokonaisuuden käsittelemiseen. Toiminta katsotaan alkaneen ennen kuin nykyiset ympäristömääräykset on kirjattu lakiin. Valituksessa esitetään lisäksi, että asianosaisella ei ole hallussa ympäristösuojeluviranomaisen katselmuspöytäkirjoja asiassa. Asianosainen nostaa esille, että kiinteistöllä on myös suhteellisen arvokasta omaisuutta, joihin ympäristöviranomaisen hävityspäätökset eivät voi kohdistua. Asiamies on täydentänyt valitusta 14.3.2025, jossa on nostanut esille myös asian tulkintavaikeudet, kun asiassa on viitattu sekä jätelakiin, että ympäristönsuojelulakiin. Valituksessa kerrotaan lisäksi asian nykytilanteesta ja siivoustoimien aikataulusta.

Valituksen vaatimuksena esitetään, että kaikkien velvoitteiden täytäntöönpanoa on lykättävä, kunnes kiinteistö on suunnitelman mukaisesti puhdistettu. Uhkasakkojen määrää on kohtuullistettava. Juoksevien uhkasakkojen määräämistä on lykättävä, kunnes kiinteistöllä voidaan lumien sulamisen jälkeen tehdä asianmukainen tarkastuskäynti.

Valitus ja valituksenalaisen päätöksen liitteet on esitetty kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Asian selostus

Ympäristönsuojeluviranomainen on saamiensa ilmoitusten perusteella jätelain 123 §:n nojalla suorittanut 4.11.2022 tarkastuksen ko. asianosaisen kiinteistölle (liite 1. tarkastuskertomus 2022). Tarkastuksella on kuvattu kiinteistöltä havaitut jätteet ja muu lainvastainen toiminta. Kiinteistöllä havaittiin runsaasti jätettä, jätteiden polttamista, epäasiallista varastointia ja ilman ympäristönsuojelulain vaatimia lupia harjoitettavaa toimintaa. Asianosaista on kehoitettu toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi liitteen 2 mukaisesti (liite 2. kehoitus ja kuuleminen 2022). Kehotus ja kuulemisasiakirjaan on kirjoitettu lakiviittaukset, mitkä tarkastuksella havaitut epäkohdat ja niiden valvonta kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia.

Kehotuksien noudattamista valvovalla tarkastuksella 9.10.2023 todettiin, että kehotusten mukaiset toimenpiteet ovat pääosin jätetty toteuttamatta. Osa jätteistä oli lähtenyt, mutta tilalle oli tullut uusia jätteitä, joka viittaa toiminnan jatkumiseen (liite 3. tarkastuskertomus 2023). Asianosainen toimitti kehotuksen määräajan jälkeen kirjelmän korvausvaatimuksesta sekä kuitteja jätehuoltoon viemistään jätteistä (liite 4. asianosaisen selitys 27.10.2023).

Ympäristölautakunta päätti kokouksessa 13.12.2023 (§ 45) asettaa uhkasakkojen täytäntöönpanon. Päätös toimitettiin asianosaiselle todisteellisella tiedoksiannolla haastemiehen välityksellä 27.12.2023 (liite 5. tiedoksiantoleima 27.12.2023). Pöytäkirjan otteen liitteenä asianosaiselle välitettiin myös tarkastuspöytäkirjat 4.11.2022 ja 9.10.2023, kehoitus ja kuulemisasiakirja 23.1.2023 sekä valitusosoitukset Vaasan ja Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi ympäristölautakunnassa 13.12.2023 § 45 asetettujen päävelvoitteiden toteutumista 3.9.2024 suoritettulla tarkastuksella (liite 6a. tarkastuskertomus 2024 ja liite 6b. kuvat tarkastukselta). Tarkastuksella todettiin kehotusten noudattamista (päävelvoitteet 1-4 osalta), että päävelvoitteita 1 ja 2 ei ole kokonaisuudessaan noudatettu, päävelvoitetta 3 on noudatettu ja päävelvoitetta 4 on osittain noudatettu.

Asianosaiselle on toimitettu haastemiehen välityksellä kuuleminen hallintopakon täytäntöönpanosta (liite 7. kuuleminen uhkasakon maksatuspäätös 2024), jonka hän on vastaanottanut 3.10.2024 (liite 8. tiedoksiantoleima 3.10.2024). Ympäristönsuojeluviranomainen on 1.11.2024 vastaanottanut 31.10.2024 päivätyn selityksen asianosaiselta (liite 9. asianosaisen selitys 31.10.2024). Selityksessä ei tuotu ilmi mitään sellaista, mikä selittäisi sen, ettei annettuja kehotuksia olisi voitu noudattaa annetussa määräajassa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena on kokouksessa 11.12.2024 § 30 tuominnut uhkasakot päävelvoitteista 1, 2 ja 4 maksettavaksi, koska niitä ei oltu noudatettu olennaisilta osin, eikä noudattamatta jättämiselle esitetty uhkasakkolain 10 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä. Maksettaviksi tuomitujen päävelvoitteiden summia kohtuullistettiin, koska velvoitteiden mukaisia toimia katsottiin osittain noudatetuksi asiassa edellä selvitetyn mukaisesti. Tarkastuksen jälkeen ennen ympäristölautakunnan kokousta on asianosainen toimittanut kuitteja jätteiden pois viemisestä, mikä on huomioitu uhkasakon kohtuullistamisessa asianosaisen hyväksi, vaikka kuiteissa ei oltu yksilöity kiinteistöjä, joilta jätteet on poistettu. Uhkasakon tarkoituksena on siivoamisvelvoitteen noudattamisen edistäminen ja muun lainvastaisen toiminnan lopettaminen. Päävelvoitteen 3 osalta maksua ei ole tuomittu, koska sitä katsottiin noudatetun. Tuomitsemispäätös on toimitettu haastemiehen välityksellä asianosaiselle 30.1.2025 (liite 10. tiedoksiantoleima 30.1.2025).

Valituksen alainen asia on tullut viranomaiselle vireille marraskuussa 2022 ja tuomitsemispäätös annettiin joulukuussa 2024.

Viranomainen on käyttänyt päävelvoitteiden määräaikojen pituuksissa harkintaa niin, että asianosaisella on ollut tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa velvoitetta. Voidaan todeta, että määräaika velvoitteiden noudattamiselle on ollut riittävä. Se, että asianosainen on asiamiehensä avustuksella laatinut suunnitelman korjaustoimille vasta vuonna 2025, ei ole syy muuttaa asian käsittelyn järjestystä tässä vaiheessa. Koska kyseessä on juokseva uhkasakko, on suunnitelmallisilla korjaustoimilla toteutuessaan kuitenkin myönteinen vaikutus asian jatkokäsittelyssä.

Asianosaiselle on toimitettu kaikki valituksen alaisen asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat (tarkastuspöytäkirjat, kehotukset, kuulemiset sekä lautakunnan päätökset liitteineen sis.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden valitusosoitus) haastemiehen välityksellä lukuun ottamatta tuomitsemispäätöksen liitettä Vaasan hallinto-oikeuden valitusosoitusasiakirjaa, joka on toimitettu asianosaiselle henkilökohtaisesti 6.2.2025 (liite 11. muutoksenhakuohjeen toimittaminen 6.2.2025). Tällöin valitusaikaa jatkettiin koko asian osalta, koska virhe oli tapahtunut viranomaisessa. Valitusaikaa jatkettiin niin, että valitusajan katsotaan alkaneen koko tuomitsemispäätöksen osalta kyseisestä luovutusajankohdasta, jolloin 30 päivän valitusaika on päättynyt 8.3.2025, siirtyen seuraavalle arkipäivälle 10.3.2025. Asianosaisen asiamies on ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toimittanut valituksen valitusajan puitteissa hallinto-oikeudelle.

Asianosaisen omistamilla kiinteistöllä on ollut useampi vireillepano vastaaviin epäkohtiin liittyen kolmen viime vuosikymmenen aikana. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole antanut asianosaiselle roskaantumista ja epäasiallista varastointia edistäville toimille lupaa, vaan toimillaan yrittänyt edistää lainvastaisen tilan korjaamista sekä kiinteistöjen puhdistamista. Ko. kiinteistöä on yritetty saada siivotuksi useaan otteeseen kolmen viime vuosikymmenen aikana myös valituksessa nimetyn

ympäristöpäällikön ollessa virassa mm. hallintopakkokeinoin asianosaisen kustannuksella vuosina 1995 ja 2004, uhkasakkomenettelyin ja kehotuksin niin ympäristö- kuin rakennusvalvonnankin toimesta. Asian aikaisempaa käsittelyä koskevat asiakirjat toimitetaan hallinto-oikeudelle pyydettyä. Asianosaisella on valituksen alaisen asian lisäksi vireillä samanaikaisesti kaksi muuta hallintopakkoa vastaavanlaisesta toiminnasta eri kiinteistöillä, joilla on myös pitkä valvonnallinen historiaa. Ottaen huomioon, että viranomaisen on toistuvasti vuosien saatossa puuttunut asianosaisen toimiin useammalla kiinteistöllä, voidaan olettaa, että asianosainen on täysin tietoinen toimintansa lainvastaisuudesta.

Kehotuksiin ja uhkasakkojen asettamisiin sekä tuomitsemisiin on kirjoitettu, mitkä kohdat kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia. Kirjaukset on tehty asian selkeyttämisen vuoksi. Lainsäädännön osalta asiassa käsitellyt asiat ovat olleet jo vanhan jätelain (1072/1993) aikana lakiin kirjattuna, joten lainsäädännön ei voida katsoa tiukentuneen eikä aiheuttaneen epäselvyyttä asiassa. Toiminnanharjoittajalla on sekä ympäristönsuojelu- että jätelain mukaisesti selvillä olovelvollisuus, joten asianosainen ei voi kieltää asiassa vastuutaan. Viranomaisen on lisäksi käynyt vireillä olevaa asiaa läpi asianosaisen kanssa puhelimitse useampaan otteeseen eri vaiheessa asian vireilläoloa. Voidaan todeta, että asiassa on annettu neuvontaa poikkeuksellisen paljon.

Yleisesti ottaen uhkasakon määrää ei voida velvoitteiden laatu ja laajuus huomioon ottaen pitää kohtuuttomana. Asianosainen on jatkanut kiinteistöillensä lainvastaista toimintaa vuosikymmenien ja myös koko asian vireilläolon aikana tarkastuskertomuksissa kuvatulla tavalla, joten iän ja terveyshaasteiden ei voida katsoa vaikuttaneen toimintaan merkittävästi. Asianosaista ei ole kehoitettu poistamaan kiinteistöiltään arvokasta käytössä olevaa omaisuutta, vaan ainoastaan jätelain mukaiset käytöstä poistetut esineet ja asiat, jotka on kuvattu tarkastuskertomuksissakin. Käytössä olevan omaisuuden osalta on ohjeistettu asialliseen varastointiin, jossa varastointitapa ei heikennä esineen tai asian käytettävyyttä eikä aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vuosikautia jatkuneen epäasiallisen varastoinnin, karikkeen ja kasvillisuuden sekaan maastoutuvien, ruostuneiden tai muutoin vaurioituneiden esineiden kohdalla jätteen määritelmä täyttyy.

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Esittelijä Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683

Päätösehdotus Ympäristölautakunta päättää, että se antaa asiassa lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle edellä esittelytekstissä tarkoitetun mukaisesti.

Lisäksi ympäristölautakunta valtuuttaa ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

YMPLTK 18.06.2025 § 35
68/11.03.02.02/2023

Asia

**Vaasan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö asiassa
351/03.04.04.04.19/2025, lausunnon antaminen
ympäristölautakunnan päätöksestä 11.12.2024 § 30**

Vaasan hallinto-oikeus kehottaa Äänekosken kaupungin ympäristölautakuntaa antamaan lausunnon valituksesta, joka liittyy ympäristölautakunnan 11.12.2024 § 30 antamaan päätökseen sekä liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista.

Valituksessa haetaan muutosta päätöksen Asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano / Tontti 992-33-64-2, Pohja 992-403-5-44, Suolahti. Päätöksessä asianosaiselle tuomittiin maksettavaksi juokseva uhkasakko päävelvoitteista 1, 2, 4, 5 ja 6 (peruserä + lisäerä). Päävelvoitetta 3 ei tuomittu maksettavaksi, koska päävelvoitetta katsottiin noudatetun. Peruseriä kohtuullistettiin kaikista päävelvoitteista, jotka oli tuomittu maksettavaksi (1, 2, 4, 5 ja 6). Vaasan hallinto-oikeus toimii oikaisuvaatimusviranomaisena päävelvoitteille 5-6.

Valituksen sisältö

Asianosainen asiamiehensä VT Tuomo Loukialan välityksellä esittää 10.3.2025 toimittamassaan valituksessaan Vaasan hallinto-oikeudelle, että asetettujen uhkasakkojen täytäntöönpano keskeytetään toistaiseksi, kunnes katselmuspöytäkirjojen määräykset on todettu siten, että niihin on järkevä vastata. Juoksevien uhkasakkojen korko-osien perimisestä on luovuttava toistaiseksi. Vaatimuksia tulee kohtuullistaa. Perusteluissa nostetaan esille asianosaisen iän ja terveyden vaikutukset asiakokonaisuuden käsittelemiseen. Toiminta katsotaan alkaneen ennen kuin nykyiset ympäristömääräykset on kirjattu lakiin. Valituksessa esitetään lisäksi, että asianosaisella ei ole hallussa ympäristösuojeluviranomaisen katselmuspöytäkirjoja asiassa. Asianosainen nostaa esille, että kiinteistöllä on myös suhteellisen arvokasta omaisuutta, joihin ympäristöviranomaisen hävityspäätökset eivät voi kohdistua. Asiamies on täydentänyt valitusta 9.3.2025, jossa on nostanut esille myös asian tulkintavaikeudet, kun asiassa on viitattu sekä jätelakiin, että ympäristönsuojelulakiin. Valituksessa kerrotaan lisäksi asian nykytilanteesta ja siivoustoimien aikataulusta.

Valituksen vaatimuksena esitetään, että kaikkien velvoitteiden täytäntöönpanoa on lykättävä, kunnes kiinteistö on suunnitelman mukaisesti puhdistettu. Uhkasakkojen määrää on kohtuullistettava. Juoksevien uhkasakkojen määräämistä on lykättävä, kunnes kiinteistöllä voidaan lumien sulamisen jälkeen tehdä asianmukainen tarkastuskäynti.

Valitus ja valituksenalaisen päätöksen liitteet on esitetty kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Asian selostus

Ympäristönsuojeluviranomainen on saamiensa ilmoituksien perusteella jätelain 123 §:n nojalla suorittanut 4.11.2022 tarkastuksen asianosaisen kiinteistölle (liite 1. tarkastuskertomus 2022). Tarkastuksella on kuvattu kiinteistöltä havaitut jätteet ja muu lainvastainen toiminta. Kiinteistöllä havaittiin runsaasti jätettä, jätteiden polttamista, jätetäyttöä, öljyjen ja muiden jätteiden epäasiallista varastointia sekä ilman ympäristönsuojelulain vaatimia lupia harjoitettavaa toimintaa. Asianosaista on kehoitettu toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi liitteen 2 mukaisesti (liite 2. kehoitus ja kuuleminen 2022). Kehotus ja kuulemisasiakirjaan on kirjoitettu lakiviittaukset, mitkä tarkastuksella havaitut epäkohdat ja niiden valvonta kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia.

Kehotuksien noudattamista valvovalla tarkastuksella 9.10.2023 todettiin, että kehotusten mukaiset toimenpiteet ovat pääosin jätetty toteuttamatta. Osa jätteistä oli lähtenyt, mutta tilalle oli tullut uusia jätteitä, joka viittaa toiminnan jatkumiseen (liite 3. tarkastuskertomus 2023). Asianosainen toimitti kehotuksen määräajan jälkeen kirjelmän korvausvaatimuksesta sekä kuitteja jätehuoltoon viemistään jätteistä (liite 4. asianosaisen selitys 27.10.2023).

Ympäristölautakunta päätti kokouksessa 13.12.2023 (§ 45) asettaa uhkasakkojen täytäntöönpanon (päätös on esitetty tässä asiakirjassa asian lautakuntakäsittelyistä). Päätös toimitettiin asianosaiselle todisteellisella tiedoksiannolla haastemiehen välityksellä 27.12.2023 (liite 5. tiedoksiantoleima 27.12.2023). Pöytäkirjan otteen liitteenä asianosaiselle välitettiin myös tarkastuspöytäkirjat 4.11.2022 ja 9.10.2023, kehoitus ja kuulemisasiakirja 23.1.2023 sekä valitusosoitukset Vaasan ja Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi ympäristölautakunnassa 13.12.2023 § 45 asetettujen päävelvoitteiden toteutumista 3.9.2024 suoritettulla tarkastuksella (liite 6a. tarkastuskertomus 2024 ja liite 6b. kuvat tarkastukselta). Tarkastuksella todettiin kehotusten noudattamista (päävelvoitteet 5-6 osalta), että päävelvoitteita 5 voidaan katsoa noudatetun osittain, sillä siistimistoimet oli aloitettu ja jätteen määrä alueella oli vähentynyt. Alueella oli kuitenkin merkkejä jätteiden käsitlemisestä (purkaminen ja erottelu). Tarkastuksella tehtyjen havaintojen perusteella päävelvoitetta 6 ei ole noudatettu. Tarkastuksen aikaan alueella on edelleen sijainnut useita 10-200 litran kanistereita ja tynnyreitä, joissa on tarkastuksen aikaan havaittu nesteitä. Nestettä sisältävien kanistereiden ja tynnyreiden määrä on vähentynyt edelliseen tarkastukseen verrattuna, mutta jäljellä olevia varastoidaan edelleen maapohjalla sään armoilla ja kulkuväylällä, jossa ne ovat alttiita liikennöinnille, tapaturmille ja siten vuodoille.

Asianosaiselle on toimitettu haastemiehen välityksellä kuuleminen hallintopakon täytäntöönpanosta (liite 7. kuuleminen uhkasakon

maksatuspäättös 2024), jonka hän on vastaanottanut 3.10.2024 (liite 8. tiedoksiantoleima 3.10.2024). Ympäristönsuojeluviranomainen on 1.11.2024 vastaanottanut 31.10.2024 päivätyn selityksen asianosaiselta (liite 9. asianosaisen selitys 31.10.2024). Selityksessä ei tuotu ilmi mitään sellaista pätevää syytä, mikä selittäisi sen, ettei annettuja kehotuksia olisi voitu noudattaa annetussa määräajassa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena on kokouksessa 11.12.2024 § 30 tuominnut uhkasakot päävelvoitteista 5 ja 6 maksettavaksi, koska niitä ei oltu noudatettu olennaisilta osin, eikä noudattamatta jättämiselle esitetty uhkasakkolain 10 §:ssä tarkoitettua pätevää syytä. Maksettaviksi tuomittujen päävelvoitteiden summia kohtuullistettiin kummankin päävelvoitteen osalta, koska velvoitteiden mukaisia toimia katsottiin osittain noudatetuksi asiassa edellä selvitetyn mukaisesti. Tarkastuksen jälkeen ennen ympäristölautakunnan kokousta on asianosainen toimittanut kuitteja jätteiden pois viemisestä, mikä on huomioitu asiassa asianosaisen hyväksi, vaikka kuiteissa ei oltu yksilöity kiinteistöjä, joilta jätteet on poistettu. Uhkasakon tarkoituksena on siivoamisvelvoitteen noudattamisen edistäminen ja muun lainvastaisen toiminnan lopettaminen. Tuomitsemispäättös on toimitettu haastemiehen välityksellä asianosaiselle 30.1.2025 (liite 10. tiedoksiantoleima 30.1.2025).

Valituksen alainen asia on tullut viranomaiselle vireille marraskuussa 2022 ja tuomitsemispäättös annettiin joulukuussa 2024.

Viranomainen on käyttänyt päävelvoitteiden määräaikojen pituuksissa harkintaa niin, että asianosaisella on ollut tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa velvoitetta. Voidaan todeta, että määräaika velvoitteiden noudattamiselle on ollut riittävä. Se, että asianosainen on asiamiehensä avustuksella laatinut suunnitelman korjaustoimille vasta vuonna 2025, ei ole syy muuttaa asian käsittelyn järjestystä tässä vaiheessa. Koska kyseessä on juokseva uhkasakko, on suunnitelmallisilla korjaustoimilla toteutuessaan kuitenkin myönteinen vaikutus asian jatkokäsittelyssä.

Asianosaiselle on toimitettu kaikki valituksen alaisen asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat (tarkastuspöytäkirjat, kehotukset, kuulemiset sekä lautakunnan päätökset liitteineen) haastemiehen välityksellä lukuun ottamatta yhtä asiakirjaa; tuomitsemispäätöksen liite Vaasan hallinto-oikeudelle osoitettua muutoksenhakuohjetta. Puuttuva asiakirja on toimitettu asianosaiselle henkilökohtaisesti 6.2.2025 (liite 11. muutoksenhakuohjeen toimittaminen 6.2.2025), jolloin häntä on vielä suullisesti ja kirjallisesti ohjeistettu kunkin asiakohdan päävelvoitteen valitusosoitusviranomaisen (liite 12. muutoksenhakuohjeet). Samassa yhteydessä on toimitettu myös muutoksenhakuohje Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle uudelleen. Tällöin valitusaikaa jatkettiin koko asian osalta, koska virhe oli tapahtunut viranomaisessa. Valitusaikaa jatkettiin niin, että valitusajan katsotaan alkaneen koko tuomitsemispäätöksen osalta kyseisestä luovutusajankohdasta, jolloin 30 päivän valitusaika on päättynyt 8.3.2025, siirtyen seuraavalle arkipäivälle 10.3.2025.

Asianosaisen asiamies on täten ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toimittanut valituksen ympäristölautakunnan 11.12.2024 antamasta päätöksestä 30 § valitusajan puitteissa hallinto-oikeudelle. Ympäristölautakunnan 11.12.2024 § 31 antamasta päätöksestä asianosaisen asiamies on kirjannut valitusasiakirjan täydennykseen vasta 9.4.2025, jolloin valituksen ei voida katsoa saapuneen päätöksen 11.12.2024 § 31 osalta määräajassa hallinto-oikeudelle.

Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristönsuojeluviranomaisen 6.2.2025 toimittamat puuttuvat muutoksenhakuohjeet asianosaiselle todisteellisesti henkilökohtaisesti on riittävä tiedoksiantotapa. Luovutusajankohtana 6.2.2025 asianosaista on ohjeistettu niin kirjallisesti, kuin suullisestikin muutoksenhausta. Tiedoksiantotavan voi katsoa sopineen myös asianosaiselle, kun hän on vastaanottanut asiakirjat. Huomioitavaa asiassa on myös se, että valituksenalaisessa 11.12.2024 annetussa päätöksessä 30 § on päätöksen muutoksenhakukohtaan kirjattu:

Tämän päätöksen kohtaan päävelvoitteet 5-6 ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Tämän päätöksen kohtaan päävelvoitteet 1-4 saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Myös 11.12.2024 § 31 päätökseen muutoksenhakukohtaan on kirjattu:

Tämän päätöksen kohtaan päävelvoite 5-7 ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Tämän päätöksen kohtaan päävelvoitteet 1-4 saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Asianosaisen omistamilla kiinteistöillä on ollut useampi vireillepano vastaaviin epäkohtiin liittyen kolmen viime vuosikymmenen aikana. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole antanut asianosaiselle roskaantumista ja epäasiallista varastointia edistäville toimille lupaa, vaan toimillaan pyrkinyt edistämään lainvastaisen tilan korjaamista sekä kiinteistöjen puhdistamista. Ko. kiinteistöä on yritetty saada siivotuksi useaan otteeseen kolmen viime vuosikymmenen aikana mm. hallintopakkokeinoin asianosaisen kustannuksella vuosina 1995 ja 2004, uhkasakkomenettelyin ja kehotuksin niin ympäristö- kuin rakennusvalvonnankin toimesta. Asian aikaisempaa käsittelyä koskevat asiakirjat toimitetaan hallinto-oikeudelle pyydettäessä.

Asianosaisella on valituksen alaisen asian lisäksi vireillä samanaikaisesti kaksi muuta hallintopakkoa vastaavanlaisesta toiminnasta eri kiinteistöillä, joilla on myös pitkä valvonnallinen historiaa. Uhkasakkokäsittelyn aikana on lisäksi löytynyt uusi kiinteistö, jolla asianosaisen on todettu harjoittavan jätteen vastaanottotoimintaa ilman lupaa. Kyseinen kiinteistö ei ole asianosaisen omistuksessa eikä lupaa kiinteistön käyttöön ole kiinteistön omistajalta pyydetty taikka saatu. Hallintopakotoimien aloittaminen kohteessa on alkamassa, koska myös ko. kiinteistö on roskaantunut. Ottaen huomioon, että viranomainen on toistuvasti

vuosien saatossa puuttunut asianosaisen toimiin useammalla kiinteistöllä, voidaan olettaa, että asianosainen on täysin tietoinen toimiensa lainvastaisuudesta.

Kehotuksiin ja uhkasakkojen asettamisiin sekä tuomitsemisiin on kirjoitettu, mitkä kohdat kuuluvat ympäristönsuojelulakiin, ja missä sovelletaan jätelakia. Kirjaukset on tehty asian selkeyttämisen vuoksi. Lainsäädännön osalta asiassa viitatuut lakikohdat ovat olleet jo vanhan jätelain (1072/1993) sekä vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) aikana lakiin kirjattuna, joten lainsäädännön ei voida katsoa tiukentuneen eikä sen takia aiheuttaneen epäselvyyttä asiassa. Toiminnanharjoittajalla on sekä ympäristönsuojelu- että jätelain mukaisesti selvilläolovelvollisuus, joten asianosainen ei voi kieltää asiassa vastuutaan. Viranomaisen on lisäksi käynyt vireillä olevaa asiaa läpi asianosaisen kanssa puhelimitse useampaan otteeseen eri vaiheessa asian vireilläoloa. Voidaan todeta, että asiassa on annettu neuvontaa poikkeuksellisen paljon.

Yleisesti ottaen uhkasakon määrää ei voida velvoitteiden laatu ja laajuus huomioon ottaen pitää kohtuuttomana. Asianosainen on jatkanut kiinteistöillensä lainvastaista toimintaa vuosikymmenien ja myös koko asian vireilläolon aikana tarkastuskertomuksissa kuvatulla tavalla, joten iän ja terveyshaasteiden ei voida katsoa vaikuttaneen toimintaan merkittävästi. Asianosaista ei ole kehoitettu poistamaan kiinteistöiltään arvokasta käytössä olevaa omaisuutta, vaan jätteet sekä käytöstä poistetut esineet ja asiat niin, että kiinteistö saadaan siistiksi. Käytössä olevan omaisuuden osalta on ohjeistettu asialliseen varastointiin, jossa varastointitapa ei heikennä esineen tai asian käytettävyyttä eikä aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa taikka epäsiisteyttä. Vuosikausia jatkuneen epäasiallisen varastoinnin, karikkeen ja kasvillisuuden sekaan maastoutuvien, ruostuneiden tai muutoin vaurioituneiden esineiden kohdalla jätteen määritelmä täyttyy. Tarkastuksien aikaan havaittu kiinteistöille kertyneen jätteen ja esineiden määrä on myös ollut niin mittava, että sen asianmukainen hallinta taikka kiinteistön siistinä pitäminen on ollut haastavaa ja johtanut merkittävään epäsiisteyteen. Epäasiallisesta varastoinnista ja ympäristölupaa vaativan toiminnan laittomasta harjoittamisesta on myös aiheutunut kiinteistön maaperän pilaantumisen vaaraa mm. öljystä ja jätesilpusta, jota on vuotanut ja sekoittunut maaperään, koska maaperän suojausta ei ole toteutettu missään muodossa. Toimintaa nyky muodossaan ei voida sallia edes ympäristöluvan nojalla, koska siitä aiheutuu nyky muodossaan vaaraa ja haittaa ympäristölle sekä maaperän pilaumisvaaraa. Teollisuusmerkintä asemakaava-alueella ei myöskään anna lupaa kaatopaikkamaiseen varastointiin.

Valmistelija	Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää, että se antaa asiassa lausunnon Vaasan hallinto-oikeudelle edellä esittelytekstissä tarkoitetun mukaisesti.

Lisäksi ympäristölautakunta valtuuttaa ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -